

**Győri Ítéltábla**  
**Pf.IV.20.237/2016/6/I.szám**

A Győri Ítéltábla a dr. Ölveczky István ügyvéd által képviselt **felperesnek** a Burai-Kovács, Perlaki, Stanka, Szikla és Társai Ügyvédi Iroda által képviselt **I.r.** és a dr. Nagy Szilvia ügyvéd által képviselt **II.r. alperes** ellen tisztességtelen szerződési feltételek érvénytelenségének megállapítása iránti perében a Veszprémi Törvényszék 2016. szeptember 20. napján kelt I.P.21.147/2014/26. számú ítélete ellen a felperes részéről 27. szám alatt benyújtott fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

**í t é l e t e t:**

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezéseit helybehagyja.

A feljegyzett 20.000,- (Húszezer) Ft fellebbezési illetéket az állam viseli.

Köteles megfizetni a felperes 15 napon belül az I.r.alperesnek 10.000,- (Tízezer) Ft másodfokú perköltséget, viselje továbbá a másodfokú eljárásban felmerült költségeit.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

**I n d o k o l á s**

Az irányadó tényállás szerint a II.r. alperes, mint adós, a felperes, mint adóstárs, valamint az I.r. alperes, mint kölcsönnyújtó 2007. május 7-én kötöttek kölcsönszerződés az I.r. alperes által alkalmazott általános feltételek felhasználásával, lakás megvásárlásának részbeni finanszírozása iránti céllal. A kölcsön összegét 52.084 CHF-ben jelölték meg azzal, hogy annak összege nem lehet több, mint 7.000.000,-Ft-nak a folyósítás napjára érvényes pénztári devizavételi árfolyammal számított CHF értéke.

A felperes keresetében a kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását kérte arra hivatkozással, hogy az árfolyamkockázat valós tartalmáról nem kaptak megfelelő tájékoztatást. Az alperes által elvégzett hitelképesség-vizsgálat alapján joggal következtethettek arra, hogy a várhatóan fizetendő törlesztő részletük a minimál nyugdíjjal csökkentett jövedelmük fölé nem fog menni. Tisztességtelen tehát, hogy egy korlátozottnak ható árfolyamkockázat a valóságban korlátlanul vált. A banki ügyintéző arról tájékoztatta, hogy a törlesztő részlet jelentősen nem emelkedhet meg. Hivatkozása szerint a kockázatfeltárányilatkozat nem tartalmazta azt a kockázatot, hogy a törlesztő részlet meghaladja a fogyasztó teljesítőképességét.

Kérte a szerződés II.9.2. pontjában foglalt - „a jelen kölcsönszerződésben nem szabályozott kérdésekben a bank mindenkor hatályos lakossági üzletág általános szerződési feltételének vonatkozó rendelkezései és a mindenkor hatályos magyar jogszabályok az irányadóak. Az adós, adóstárs kijelenti, hogy „a hatályos lakossági üzletág általános szerződési feltételek rendelkezéseit ismeri, annak alkalmazását elfogadják” - kikötés érvénytelenségére alapított megállapítását, mert az ÁSZF feltételeinek megismerésére a felperesnek nem volt módja, ráadásul az üzletszabályzat adósok általi aláírásának hiányában a szerződés a Hpt. 210. §. (1) bekezdésében írtak megsértése miatt érvénytelen. Az üzletszabályzat nem vált a szerződés részévé, mert az I.r. alperes nem tette lehetővé, hogy az adósok annak tartalmát megismerjék.

Pontosított keresetében kérte a szerződés megkötésének időpontjára visszamenő érvényessé nyilvánítását, továbbá az I.r. alperes 250.000,-Ft-ban való marasztalását.

Hivatkozott arra is, hogy a szerződés nem tartozik a 2014. évi XXVIII. törvény hatálya alá, mert az árfolyamrésre és az egyoldalú kamatmódosítás lehetőségére vonatkozó szerződési kikötéseket egyedileg megtárgyalták.

Az I.r. alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Kifejtette, hogy a szerződést az általa használt általános szerződési feltételek alkalmazásával kötötték meg és sem az árfolyamrészt, sem az egyoldalú kamatemelést lehetővé tévő kikötést nem tárgyalták meg egyedileg, így a DH I. törvény hatálya alá tartozik a szerződés. Állította, hogy az árfolyamkockázatról megfelelő tartalmú tájékoztatást adott.

A kölcsönszerződés II.9.2. pontja csupán egy tényközlést tartalmaz és mint ilyen, tisztességtelen általános szerződési feltétel nem lehet.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével megállapította, hogy a felperes és a II.r. alperes, mint adóstárs és adós, valamint az I.r.alperes, mint kölcsönnyújtó között 2007. május 7-én megkötött .... számú kölcsönszerződésnek általános szerződési feltételként részévé vált II.9.2. pontja következő szövegrésze érvénytelen: „A jelen kölcsönszerződésben nem szabályozott kérdésekben a bank mindenkor hatályos lakossági üzletág általános szerződési feltételének vonatkozó rendelkezései az irányadóak”.

A II.r. alperest ennek túrésére kötelezte.

Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Kötelezte az I.r. alperest, hogy felhívásra fizessen meg az államnak 7.500,-Ft eljárási illetéket, azzal, hogy 7.500,-Ft illetéket az állam visel. Kimondta, hogy a perben felmerült egyéb költségeiket a felek maguk kötelesek viselni.

Határozata indokolásában kifejtette, hogy a felek között a Ptk. 523. §. (1) bekezdése szerinti kölcsönszerződés jött létre. A felperes a Ptk. 685. §. d.) pontja szerinti fogyasztónak, a szerződés pedig az e.) pont szerint fogyasztói szerződésnek minősül. A magánokiratba foglalt szerződés megkötésénél az I.r. alperes által előre egyoldalúan, több szerződés megkötése céljából a felperes és a II.r. alperes közreműködése nélkül kidolgozott szerződési feltételeket használtak, amelyeket egyedileg nem tárgyaltak meg, így azok a Ptk. 205/A §. (1) bekezdés alapján általános szerződési feltételnek minősülnek.

A Hpt. 210. §. (1) bekezdésében foglaltak mellett is tévesnek ítélte azt a felperesi következtetést, hogy az általános szerződési feltételek felek általi aláírásának elmaradása a szerződés érvénytelenségét okozza, illetőleg, hogy a szerződés megkötésekor hatályos ÁSZF, vagy üzletszabályzat nem vált a szerződés részévé. A kölcsönszerződés II.9.2. pont második mondatában a felperes és a II.r. alperes kijelentette és aláírásával igazolta, hogy az ÁSZF rendelkezéseit ismerik, alkalmazását elfogadják. A felperes csupán állította, de nem bizonyította, hogy a teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt elismerő nyilatkozata ellenére mégsem tette lehetővé számára az I.r.

alperes az ÁSZF tartalmának megismerését. Ekként teljesültek a Ptk. 205/B §. (1) bekezdésében foglaltak, azaz az ÁSZF a kölcsönszerződés részévé vált. Hangsúlyozta, hogy az ÁSZF kettős feltételtől függően válik a szerződés részévé. Egyrészt ha a tartalmát a másik fél megismerhette, másrészt, ha az ÁSZF-et a másik fél elfogadja. Az elfogadás azonban nincs alakszerűséghez kötve, akár ráutaló magatartással is megtörténhet. A perbeli esetben azonban írásban elismerte a felperes, hogy az ÁSZF tartalmát megismerte és alkalmazását elfogadja. Nem volt szükséges tehát az ÁSZF külön aláírására ahhoz, hogy a szerződéskötéskor hatályos ÁSZF a szerződés részévé váljon.

Rámutatott a törvényszék, hogy pusztán attól, hogy a felperes az általános szerződési feltételekben foglalt kikötéseket elfogadta, azok nem minősülnek egyedileg megtárgyaltaknak. A 2/2011. PK véleményre utalással kifejtette, hogy az egyedi megtárgyaltság akkor valósul meg, ha a fogyasztónak reális lehetősége nyílt a szerződési feltételek módosítására. A felperes állításán kívül semmilyen peradat nem merült fel arra nézve, hogy a felek ezen két kikötést (az egyoldalú kamatemelésre vonatkozó kikötés, továbbá a folyósításkori vételi, illetve a törlesztéskori eladási árfolyam alkalmazását) külön kiemelték volna és kifejezetten ezek vonatkozásában tárgyaltak volna. Emellett utalt arra is a törvényszék, hogy a felperes és a II.r. alperes befogadták az alperes által 2014. évi XL. törvény alapján készített elszámolást, nem jelezték, hogy szerintük az szükségtelen, ezzel kifejezték, hogy az úgynevezett devizatörvények (DH.1.: 2014. évi XXXVIII., illetőleg DH.2.: 2014. évi XL. törvény) hatálya alá tartozónak tartják a jogviszonyukat. (Civilisztikai Kollégiumvezetők Országos Értekezlete 2015. szeptember 28-i üléséről felvett emlékeztető II.2., III.2. pontja). A törvényszék ezek alapján megállapította, hogy a szerződés a 2014. évi XXXVIII. törvény 1. §. (1) bekezdése alapján e törvény hatálya alá tartozik.

A felperes által felhívott érvénytelenségi okok kapcsán a törvényszék úgy foglalt állást, hogy az alperes az 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 203. §. (1) és (6) bekezdésének, valamint a (7) bekezdés a.) pontjának, továbbá a 6/2013. PJE-ben és a 2/2014. PJE-ben foglaltaknak megfelelően adott tájékoztatást az árfolyamkockázatról. Az I.r. alperes ugyan nem tudta becsatolni a felperes, illetőleg a II.r. alperes által aláírt kockázatfeltáró nyilatkozatot, csupán azt az iratmintát, amelyet a kölcsönkérelem mellékleteként használt a szerződéskötés időszakában, azonban az adós által aláírt kockázatfeltáró nyilatkozat hiánya önmagában a Hpt. fenti rendelkezéseiből kitűnően nem eredményezi a szerződés semmisségét, ugyanakkor az I.r. alperesre hárult annak bizonyítása, hogy a megfelelő tartalmú kockázatfeltárás megtörtént. A szerződés II.8.11. pontjának első mondata utal arra, hogy a szerződés az árfolyamváltozásokból eredően kockázatot rejt magába, és azt is tartalmazza, hogy ezt a kockázatot az adósok teljes mértékben maguk kötelesek viselni. A szerződésnek se ezen, sem más pontja nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely olyan következtetés levonására adhatna alapot, miszerint ez a kockázat bármilyen mértékben is korlátozott lenne. Az árfolyamkockázatnak a törlesztő részletekre gyakorolt hatásáról a felperes a keresetlevélben tett előadása szerint a banki ügyintézőtől tudomást szerzett. Maga adta elő, hogy ez a változás a törlesztési összeg változását eredményezheti. Értékelte ekörben a bíróság a banki ügyintéző **(H.Z.-né)** tanúvallomását. Ő konkrétan ugyan a perbeli szerződésre nem emlékezett, de elmondta, hogy mi volt a gyakorlata a szerződés előkészítése és megkötése körében: a kockázatfeltáró nyilatkozat aláírása nélkül szerződéskötésre nem kerülhetett sor, emellett szóban is tájékoztatták az ügyfeleket az árfolyamkockázattal kapcsolatosan, hogy az árfolyam naponta változik, emelkedhet, vagy csökkenhet, olyan azonban nem hangzott el, hogy az árfolyammozgás nem lesz jelentős, illetve, hogy a forint alapú hitel törlesztő részletét nem fogja elérni a törlesztő részlet. A tanú állította, hogy aláírt kockázatfeltáró nyilatkozat nélkül nem született döntés a hitelről.

Alapvetően ítélte azt a felperesi hivatkozást, hogy az I.r. alperes által elvégzett hitelbírálat és a felperesi hitelkérelem befogadása az adósok által viselendő árfolyamkockázatnak korlátját szabta volna. Ezen I.r. alperesi cselekmények egy általánosan tájékozott és ésszerűen figyelmes fogyasztó számára nem lehetnek alkalmasak olyan téves benyomás kialakítására, mely szerint az árfolyamkockázatnak lenne egy maximuma, amely konkrétan a felperes jövedelmi helyzetéhez,

vagy a hitel fedezetének értékéhez igazodna. A korlátozás nélküli kockázatviselés azt jelenti, hogy annak nincs felső határa, a szerződésből kitűnik, hogy az adósok a devizahitel szerződésének kockázatait vállalták, annak ismeretében kötöttek szerződést. Az I.r. alperes csupán arról adhatott tájékoztatást, amit az adott időpontban tudott, illetve amivel reálisan kalkulálhatott.

A hitelbírálat és a kockázatfeltárás eltérő természetű mozzanata a szerződéskötés folyamatának. Az előbbi a pénzintézet belső döntése, míg az utóbbi jelentősége az adós megfelelő tájékoztatása arról, hogy tisztában van-e a szerződésből fakadó következményekkel. Mindezek alapján megállapította, hogy a perbeli kölcsönszerződés nem érvénytelen a felperes által felhozott okokból, továbbá a perben a tényállás részévé vált egyéb olyan érvénytelenségi ok sem merült fel, amelyet hivatalból kellett volna észlelni.

Ugyanakkor részben alaposnak találta a keresetet a szerződés II.9.2. pontjának érvénytelenségét illetően, mert annak első mondata tisztességtelen, a valós tartalmát tekintve az I.r. alperes számára egyoldalú és korlátlan szerződésmódosítási jogot biztosít a jövőre nézve. Az üzletszabályzat ugyan a szerződés részévé vált, de nem rendelkezhet az egyoldalú szerződésmódosításról, hanem magának a kölcsönszerződésnek kell külön pontban részleteznie az egyoldalú módosítás feltételeit a Hpt. által behatárolt tárgykörben. A Hpt. 210. §. (3) és (4) bekezdése az üzletszabályzat általános, bármely kikötésre kiterjedő módosítására nem jogosítja fel a hitelezőt.

A felperes fellebbezésében az ítélet részbeni megváltoztatását, a keresetnek való teljes helyt adást kérte.

Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a tényállás megállapítása során, hogy a felperest és a II.r. alperest a szerződéskötést megelőzően bevizsgálták és annak pozitív eredményéről adott tájékoztatást az I.r. alperes, hogy alkalmasak a kölcsön felvételére és törlesztésére, mégpedig a havi jövedelmük és a vagyoni helyzetük (fedezeti ingatlan) figyelembevételével.

Az 1/2016. PJE alapján a felperes elfogadta azt az álláspontot, hogy az üzletszabályzat aláírás nélkül is a szerződés részévé válik, ha erre a szerződő fél a szerződésben nyilatkozik. A perbeli esetben azonban az ÁSZF deviza alapú szerződéshez kapcsolódik, amely a Ptk. 205/B §. (2) bekezdése szerint a szerződésre vonatkozó rendelkezésektől lényegesen eltér. Ilyen esetben viszont szükséges a külön, figyelemfelhívó tájékoztatást követően kifejezetten az elfogadás.

Sérelmezte a fellebbezésében, hogy a bíróság anélkül állapította meg, hogy a felperesek a DH. törvények hatálya alá vonták volna magukat, hogy ezen álláspontját jogszabállyal, vagy akár PJE-vel alátámasztotta volna. Ezzel szemben a felperesek egyértelműen nyilatkoztak a Ptk. 209/A §. (2) bekezdés adta döntési jogukra alapítva, hogy nem kívánnak a tisztességtelenségre hivatkozni, az árfolyamrést és az egyoldalú díjmódosítást egyedileg megtárgyaltnak tekintik. A felperesek ilyen jognyilatkozatot tettek, ez nem tényállási elem, így bizonyításra sem szorul. A fogyasztóval szemben automatikus következményt tilos alkalmazni. Az egyedi megtárgyaltságot a Ptk. 205/A §. (2) bekezdése értelmében az erre hivatkozó szolgáltatónak, illetőleg hitelezőnek kötelessége bizonyítania, nem pedig minden erre hivatkozó félnek. A civilisztikai kollégiumvezetők értekezlete nem jogforrás.

Kockázatfeltáró nyilatkozat nincs, így a kockázat kikötése tisztességtelen. A szerződés nem tartalmazza az elvárható kockázatfeltárást, csak azt, hogy nincs kockázatmegosztás a hitelező és az adósok között, a kockázat mértéke és a kockázat megosztása különböző. A törlesztő részlet változása nem jelenti annak korlátlanságát. Az ügyintéző nyilatkozata nem pótolhatja a kockázatfeltáró nyilatkozatot. A felperest senki nem tájékoztatta a korlátlan kockázatról, illetve, hogy a jövedelmet meghaladhatja a törlesztő részlet. Az ügyintéző nem is emlékezett a felperesre, csak általánosságban tett nyilatkozatot, másrészt nyilván nem volt elvárható tőle olyan nyilatkozat, amely a helytelen és szakszerűtlen tájékoztatását bizonyítaná.

A bevizsgálás megerősíthette az átlagos fogyasztót abban, hogy a bevizsgált jövedelme, fedezete elegendő a kockázat kezelésére.

A 6/2013. PJE úgy értelmezhető helyesen, hogy az árfolyamkockázatot fogyasztóra telepítő szerződéses konstrukció tisztességes ugyan, de azt úgy kell kialakítani, hogy a korlátlan kockázatot kezelje, teljesíthető maradjon a kölcsön. Ennek egyszerű szakmai és jogi feltétele, hogy a törlesztő részlet a teljesítőképesség határán túl nem emelkedhet, az e fölötti teljesítés a futamidő hosszabbításával kerül megfizetésre, akár forintosítással, akár deviza-elszámolás alapján. Nem egy kiragadott tételt kell tehát vizsgálni, hanem összefüggéseiben kell meghatározni a helyes szabályokat. Ha a kockázat korlátlan lehet, az csak úgy engedhető meg, ha ezt a bank szakszerűen kezeli, hogy az adós képes legyen annak teljesítésére. A korlátlan kockázat szakmai ellenszere a törlesztő részlet fixálása, a futamidő hosszabbítása.

Utalt arra, hogy a jövedelemváltozás ugyan a felperes érdekkörébe esik, tehát nincs az érvénytelenség körében relevanciája, annak viszont igen, hogy változatlan jövedelem mellett is teljesíthetetlen a konstrukció és erre még a figyelmet sem hívták fel. Egy professzionális szervezettől nemcsak a figyelemfelhívás, hanem a kockázatkezelésre alkalmas konkrét megoldás is elvárható.

A fellebbezés szerint értelmezhetetlen, hogy az elsőfokú bíróság a hitelbírálatot csak mintegy belső kockázati kezelésnek minősítette. Ezen bírósági álláspontnak az a következménye, hogy az átlagos fogyasztó nem bízhat abban, hogy a professzionális hitelezője egy általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintően prudens hitelezőtől - a közjogi rendelkezések által - elvárható módon jár el.

Az I.r. alperes a fellebbezési ellenkérelmében a felperes által támadott ítéleti rendelkezések helybenhagyását kérte. Egyetértett az elsőfokú bíróság ítéletében kifejtettekkel tekintetben, hogy a perbeli kölcsönszerződés a DH. törvények hatálya alá tartozik (egyetértett azon megállapításokkal és azok indokaival), továbbá hogy az árfolyamkockázatról szóló kockázatfeltáró nyilatkozat hiánya miatt nem tisztességtelen a szerződés, az legfeljebb a bizonyítási teher megfordulását vonja maga után. A szerződés ítéletben is megjelölt rendelkezése azonban egyértelművé teszi, hogy a felperes nyilatkozat hiányában sem hivatkozhat arra, hogy nem tudott a devizahitelekkel természetesen együtt járó árfolyamváltozás kockázatairól.

Kiemelte, hogy az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás tisztességtelensége akkor hathat ki a szerződés kirovó pénznemére is, ha a fogyasztó a banktól kapott tájékoztatás alapján semmilyen árfolyamkockázattal nem számolhatott (civilisztikai kollégiumvezetők országos értekezlete 2016. március 17.). A bírósági gyakorlat által elfogadottnak minősül, ha nem külön nyilatkozatban, hanem a szerződésben kap a fogyasztó tájékoztatást az árfolyamkockázatról és az árfolyamváltozásról (Kúria Pfv.VI..../2015/5)

A kockázatkezeléssel kapcsolatosan kifejtett fellebbezési álláspont körében előadta, hogy a Hpt. egy közjogi jogszabály, amelynek a megszegése nem keletkeztet önállóan érvényesíthető magánjogi igényt a pénzintézettel szerződést kötő jogalanyok számára. A jogalkotó is a pénzügyi felügyeleti jogkörbe tartozó kérdésként kezeli a hitelintézetek kockázatkezelési, kockázatvállalási rendszerének ellenőrzését, a jogszerű, prudens, a felelős gazdálkodás követelményének megfelelő működésének felügyeletét. A polgári peres eljárásban tehát nem kerülhet sor az alperes kockázatkezelési és kockázatvállalási, illetve hitelbírálati szabályának vizsgálatára.

Az I.r. alperes a fellebbezési ellenkérelmében ugyanakkor kérte az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását, az elsőfokú ítélet által érvénytelennek minősített rendelkezés érvényességének megállapítását. Álláspontja szerint az ítéleti rendelkezés meghozatalával lényeges eljárásjogi szabálysértés valósult meg. A bíróság a Pp. 215. §-át sértve túlterjeszkedett a kereseti kérelmen, hiszen a felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az ÁSZF nem vált a

szerződés részévé, nem pedig annak, hogy a II.9.2. pont tisztességtelen, mert egyoldalú és korlátlan szerződésmódosítási jogot biztosít a banknak.

Az I.r. alperes érdemben is vitatta a kikötés tisztességtelenségét.

A felperes a fellebbezési eljárás során a Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.../2016/6/I. számú végzésével kezdeményezett és az Európai Unió Bíróság előtt .../17. ügyszámon folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárás befejeződéséig kérte a per tárgyalásának felfüggesztését.

Az ítéltábla mindenekelőtt a tárgyalás felfüggesztése iránt kérelem tárgyában határozott és azt az alábbiakra figyelemmel nem ítélte alaposnak.

A Pp. 155/A §. (2) bekezdése annak a pernek a felfüggesztését követeli meg, amelyben a bíróság az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezéséről határozott.

A Pp. 152. § (2) bekezdése és az alkalmazása körében kialakult - a 3/2005. (VI.15.) PK-KK véleményben is megjelenő - bírói gyakorlat is pusztán lehetőséget, nem pedig kötelezettséget teremt a tárgyalás felfüggesztésére.

A tárgyalás felfüggesztése iránt jogszabályból fakadó kötelezettség tehát nem áll fenn.

Azt kellett tehát az ítéltáblának vizsgálnia, hogy az ügy érdemi eldöntéséhez szükséges-e közösségi jog értelmezése.

A tárgyalás felfüggesztését az ítéltábla a .../17. számú eljárás alapján nem látta indokoltnak. A 2014. évi XXXVIII. törvény (DH. 1. tv.) 3. §-ának - a különmemű árfolyamok alkalmazását és jogkövetkezményeit szabályozó - rendelkezései az ítéltábla megítélése szerint nem vetnek fel megválaszolandó kérdéseket jelen per elbírálása körében.

A fentiekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel támadott - a keresetet részben elutasító - rendelkezéseit érdemben bírálta felül és megállapította, hogy a felperes fellebbezése nem alapos.

Az I.r. alperes fellebbezési ellenkérelmében foglaltakkal szemben megállapítható, hogy a felperes határozott kereseti kérelmet terjesztett elő a szerződés II.9.2. pontjában foglalt rendelkezés érvénytelenségének megállapítása iránt, mégpedig annak tisztességtelenségére hivatkozással. Az elsőfokú ítélet tehát nem sérti a Pp. 215. §-át, nem terjeszkedik túl a kereseti kérelem keretein. Nem állapítható meg olyan eljárásjogi szabálysértés, amely a Pp. 252. §. (2) bekezdésének alkalmazását, az elsőfokú ítélet fellebbezés korlátaira tekintet nélkül való hatályon kívül helyezését indokolná. Az elsőfokú bíróság ekörben hozott - keresetnek részben helyt adó - rendelkezését a felek fellebbezéssel nem támadták, így annak az I.r. alperes fellebbezési ellenkérelmében írtak szerinti további, érdemi vizsgálatára nem volt eljárásjogi lehetőség.

Az elsőfokú bíróság a felperes által megfellebbezett ítéleti rendelkezésével elutasította az árfolyamkockázatot adósokra telepítő szerződéses rendelkezés tisztességtelenségére alapított kereseti kérelmet. Ezen kereseti kérelem elbírálásához szükséges bizonyítást a törvényszék lefolytatta, a peradatok okszerű mérlegelésével helyes tényállást állapított meg, arra alapított döntésével - indokaira is kiterjedően - az ítéltábla egyetértett.

Az ítéltábla osztotta az elsőfokú ítélet azon indokolásbeli megállapítását, hogy a perbeli szerződés, ekként a jogvita a DH 1. tv. hatálya alá tartozik. A 2/2011. PK. véleményben kifejtettek szerint is vélelmezendő, hogy az egyoldalú kamatemelés lehetőségét és a különmemű árfolyamok alkalmazását biztosító szerződéses rendelkezések egyedileg meg nem tárgyaltnak minősülnek. Nincs arra utaló peradat, hogy az adósoknak reális lehetősége lett volna ezen kikötések érdemi befolyásolására, esetleg módosítására. Az adósok a DH 2. tv. szerinti elszámolást elfogadták, annak szükségételenségét az I.r. alperesnek nem jelezték, az elszámolás eredményeként az I.r. alperes által

meghatározott - visszajáró - összeget átvették, így a Ptk. 4. §. (1) bekezdésével ellentétes, a jóhiszemű joggyakorlás követelményébe ütközik az ezzel kapcsolatos hivatkozásuk.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok mindenre kiterjedő, összességében való értékelésével foglalt állást úgy, hogy az I.r. alperes az árfolyamkockázatról megfelelő tartalommal nyújtott tájékoztatást az adósoknak.

Az I.r. alperes nem tudta ugyan igazolni, hogy az erre rendszeresített - a Hpt. 203. §. (6) bekezdése és (7) bekezdés a.) pontja szerinti - külön nyilatkozat útján adott tájékoztatást, ez önmagában azonban nem alapozza meg a kikötés tisztességtelenségének megállapítását.

A kölcsönszerződés 8.11. pontja szerint az adósok tudomásul vették, hogy a kölcsön igénybevételevel együtt járó, az árfolyamváltozásokból eredő kockázatot teljes mértékben maguk viselik. A rendelkezés további részében utal arra, hogy az árfolyamok kedvezőtlen változása veszélyeztetheti az adósok kölcsöntörlesztési képességét.

A felperes perbeli nyilatkozata szerint (3.számú beadvány 5. oldal utolsó bekezdése) maga is elismerte, hogy a hitelügyintézőtől az árfolyamkockázatról kapott tájékoztatást, csupán annak tartalmát kifogásolta.

Az ügyintéző tanúkénti meghallgatásával és a tájékoztatási kötelezettség teljesítésének érdekében rendszeresített I.r. alperesi kockázatfeltáró nyilatkozat csatolásával feltárássra került az I.r. alperes ezzel kapcsolatos szerződéskötési gyakorlata, az ekörben alkalmazott tájékoztatási folyamat szokásos menete.

A fenti körülmények mindenre kiterjedő mérlegelésével helyesen foglalt állást akként az elsőfokú bíróság, hogy az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztók mércéjével mérve az adósok számára világosnak és érthetőnek kellett lennie az árfolyamkockázat mibenléte és az is, hogy annak nem szükségképpen felmerülő, de lehetséges következményeit teljes mértékben nekik kell viselniük. Az sem nyert bizonyítást, hogy az adósok az I.r. alperestől akárcsak szóban is olyan tájékoztatásban részesültek volna, mely alapján alappal gondolhatták úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őket csak korlátozott mértékben terheli.

Az ítéletábra sem értett egyet azzal a felperesi állásponttal, hogy amikor az I.r. alperes az adósok jövedelmi és vagyoni viszonyait megvizsgálva döntött a hitel folyósításáról, egyúttal azt juttatta kifejezésre, hogy a felperesek törlesztésre fordítani szándékozott mindenkori jövedelme behatárolja az általuk vállalt árfolyamkockázatot. Nem helytálló az a felperesi álláspont, hogy a hitelbírálat alapján alappal gondolták az adósok, hogy mindenkori jövedelmük fedezi a vállalt árfolyamkockázat lehetséges következményeit. Az I.r. alperes a szerződéskötési folyamat során feltárt körülmények alapján vizsgálta, hogy az adósok részéről az akkor fennálló feltételek és előre látható esetleges körülményváltozások mellett biztosított-e a kölcsön megtérülése, nem pedig azt, hogy az esetleges kedvezőtlen árfolyamváltozások előre nem látható és ki nem számítható többletköltség-következményei nem haladják-e meg az adósok teljesítőképességét. Éppen erre tekintettel hárította át az árfolyamváltozás kockázatát a pénzügyintézet az adósokra.

A kifejtettekre tekintettel megállapítható, hogy az árfolyamkockázatról adott I.r. alperesi tájékoztatás, ekként az árfolyamkockázatot az adósokra telepítő szerződéses rendelkezés megfelel az egyértelmű és érthető megfogalmazás, továbbá az átláthatóság elvének, azaz a rendelkezés nem tisztességtelen.

Az ítéletábra nem értett egyet a felperesi fellebbezésnek a kockázat kezelésével kapcsolatosan kifejtett jogi álláspontjával. A deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezésének, amely szerint az árfolyamkockázatot korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, csak akkor vizsgálható és állapítható meg a tisztességtelensége, ha a fogyasztó számára annak tartalma a szerződéskötéskor nem volt világos, nem volt érthető (2/2004. számú PJE 1. pontja). Amennyiben tehát a pénzügyintézet

az árfolyamkockázat mibenlétéről, lehetséges következményeiről megfelelő tájékoztatást adott, úgy az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő szerződéses rendelkezés tisztességtelenségének megállapítását nem alapozza meg az a körülmény, hogy a pénzintézet a szerződésben nem rendelt alkalmazni az árfolyamkockázat kezelésére alkalmas intézkedéseket.

A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. §. (2) bekezdése alapján helybenhagyta. Az eredménytelenül fellebbező felperest a Pp. 78. §. (1) bekezdése alapján kötelezte a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a.) pontja és (5) bekezdése szerint megállapított - az ÁFA-t is magában foglaló - ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség I.r. alperes javára való megfizetésére, továbbá a másodfokú eljárásban felmerült költségeinek viselésére. A felperes személyes költségmentességére tekintettel a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §. (1) bekezdése és 14. §-a alapján a feljegyzett fellebbezési illetéket az állam viseli.

Győr, 2017. április 12.

Dr. Zámbó Tamás sk.  
a tanács elnöke

. Maurer Ádám sk.  
előadó bíró

. Kovácsfi László sk.  
bíró

A kiadmány hitelül:  
Kiadó: